

T. Fővárosi Törvényszék útján

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott N.I. Consulting Kereskedelmi és Tanácsadó Kft. (1015 Budapest, Toldy F. u. 17., képv.: Nyitrai István ügyvezető) – 1. sz. alatt csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőnk útján – az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztjük elő.

Kérjük a t. Alkotmánybíróságot, hogy Magyarország Alaptörvénye 24. § (2) bek. d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27. § alapján állapítsa meg az alulírott N.I. Consulting Kereskedelmi és Tanácsadó Kft. felperes – [REDACTED] I. r. és a [REDACTED] II. r. alperesek ellen szállítási szerződés teljesítése iránti perében a Kúria mint felülvizsgálati bíróság által hozott Pfv.V.21.417/2013/4. sz. ítélet Alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. § (1) bekezdése és a Pp. 360. § b) pontja alapján semmisítse meg azt, tekintettel arra, hogy a döntés sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését.

Indokolás

I. Pertörténet

1. Tényállás

A tárgyi perben I. fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 14.G.42.389/2010/23. sz. ítéletével (2. sz. alatt csatolva) helybenhagyva a Fővárosi Ítéletábra 14.Gf.40.466/2012/4. sz. jogerős ítélete (3. sz. alatt csatolva) a rendelkezésre álló bizonyítékok egybevetése és mérlegelése alapján a következő – általunk sem vitatott, helyes – tényállást vette alapul ítéletének meghozatala során.

A tárgyi per I. r. alperese a [REDACTED] jogutódja. Alulírott felperes még a [REDACTED] [REDACTED] vel és II. r. alperessel kötöttünk szerződést 2006-ban, amely alapján digitális kábeltelevíziós jelek vételére alkalmas ún. Set Top Box-ok külföldről történő beszállítására vállaltunk kötelezettséget. A vámmérték a szerződéses jogviszonyban lényeges kérdés volt, bizonytalan volt ugyanis, hogy az áru melyik vámtarifaszám alá sorolandó, és ehhez képest 0% vagy 14% vámot kell utána fizetni. Ezen bizonytalanságra tekintettel 2006-ban szerződő felek úgy alakították szerződésüket, hogy a szerződés 1. sz. mellékletében szereplő árak 0%-on történő vámmoltatás esetén érvényesek, amennyiben azonban a vámhatóság más vámtarifaszám alá sorolja a szállított árut, akkor a vámhatóság által megállapított vámot a megrendelő köteles megfizetni a szállítónak. Később alulírott felperes „Kötelező Tarifális Felvilágosítás”-t szerzett be a vámhivataltól a szállítandó termék vonatkozásában a vámtarifa besorolásról, ami alapján a terméket 0%-os vám alá sorolták.

2008. áprilisában az I. rendű alperes a [REDACTED] és a II. r. alperes nevében egy tendert bonyolított le, amelynek eredményeképpen I. r. alperes alulírott felperest hirdette ki a pályázat győzteseként, ezt követően a felek a fenti termékre ismételt szállítási szerződést kötöttek. A szerződés 10.1. pontja tartalmazta, hogy a megrendelő köteles viselni minden fajta olyan adót, illetéket, vámot (DDU paritású árak esetén), melyet bármely illetékes magyar hatóság rá közvetlenül kivetett. A szerződés 10.2. pontja szerint a szállító köteles viselni

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	10/1812-0/2014
Érkezett:	2014 NOV 03.
Példány:	1
Kezelőiroda:	men

minden fajta olyan adót, vámot (DDP paritású árak esetén), melyet magyar vagy külföldi hatóság rá közvetlenül kivetett. A jogerős ítélet kiemelte, hogy bár az írásba foglalt szerződés a vám utólagos kivetésével, módosulásával kapcsolatos korábbi megállapodást nem tartalmazta, azonban alulírott felperes ügyvezetője, illetve a [REDACTED] vezetője, [REDACTED] úgy tekintették, hogy a megállapodás továbbra is él.

A szerződés később többször módosításra került alulírott felperes kezdeményezése folytán, ugyanis alulírott felperes jeleztük, hogy egyre biztosabbá válik, hogy a vámhatóság várhatóan áttér a 14%-os vámrá, és fennáll a kockázata, hogy ezt a korábban kiszállított árukra is kivetí majd. A 2008. november 13-án kelt módosítás a 10.2. pontot úgy módosította, hogy a megrendelő köteles viselni minden fajta olyan adót, vámot, melyet a jelen szerződés végrehajtásával kapcsolatban magyar vagy külföldi hatóság rá közvetlenül kivetett. A szerződésmódosítás rögzítette, hogy a DDP ár 0 %-os vámtarifát tartalmaz, ha azonban a vámhatóság a vámtarifa besorolást utólag felülvizsgálja, az így keletkező esetleges többletköltséget a megrendelők (alperesek) fizetik meg.

Miután a vámhatóság a 2008. novemberi szállítmánynál felperes korábbi figyelmeztetésének megfelelően jelezte, hogy az árut 14%-os vámmal vámolja el, felperes újabb szerződésmódosítást kezdeményezett, amit alperes írásban is elfogadott, hiszen bizonyossá vált, hogy nem 0%-os a vám. *Ezen 2008. december 4-i, illetve december 5-i szerződésmódosításokban a felek tehát egyrészt mellőzték a vám utólagos felülvizsgálatával kapcsolatos mondatot, másrészt a termék egységárába beépítették a vám folytán felmerülő többletköltségeket, és a termék egységárát erre tekintettel felemelték.* Alulírott felperes ezen túlmenően 2008. december 11-én I. r. alperest, december 19-én pedig II. r. alperest tájékoztatta, hogy a vámhatóság várhatóan a korábban leszállított termékekre utólag is kivetí a vámot, és megjelölte ennek várható összecszerűségét is.

2009 októberében a vámhatóság utólagos felülvizsgálat keretében, tehát a korábban 0%-kal kiszabott vám utólagos felülvizsgálatával három szállítás vonatkozásában vetett ki felperesre 14% vámot. Alulírott felperes erre tekintettel 2009. november 23-án kiszámlázta az utólagosan kivetett vámot, I. r. alperes számára a 2008. június 13-án és 2008. július 4-én, míg II. r. alperes számára a 2008. október 14-én történt szállítások vonatkozásában. Alperesek a fizetést megtagadták, felperes erre tekintettel 2010. december 23-án benyújtott keresetében I. r. alperest 9.690.509,- Ft, II. r. alperest 7.858.478,- Ft, és ezen összegek után járó késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni.

2. Az I. fokú ítélet

Az I. fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 14.G.42.385/2010/23. sz. ítéletével a felperesi keresetnek helyt adott. Ítéletének indokolásában a bíróság rámutatott, hogy a felek közötti jogvita a szerződés és a szerződésmódosítások értelmezésében és tartalmában volt. A bíróság ezért a perbeli szerződéseket nyelvtani értelmezésük, illetve a felek feltehető szándéka és az eset körülményei szempontjából vizsgálta. Az alperesek azon hivatkozásával szemben, miszerint a felek a szerződésben kikötötték, hogy maga a szerződés és minden módosítása csak írásban érvényes, a bíróság rámutatott, hogy a hivatkozott 20. szerződéses pont a szerződéssel kapcsolatban a felek között folytatott levelezésre vagy értesítésre vonatkozott. A bíróság kiemelte azt is, hogy a felek között írásbeliség mellőzésével is történtek teljesítések, mindezekből kifolyólag *„nemcsak érvényességi feltétele nem volt a szerződésnek és a szerződésmódosításoknak az írásbeliség, hanem ténylegesen a felek szóbeli megállapodásai voltak irányadóak, és a szóbeli megállapodásokhoz tartották magukat a gyakorlatban is (...)*

Mindezekre tekintettel (...) a felek szóbeli nyilatkozatainak, feltehető akaratának és a körülményeknek jelentős szerepe van.” (4. oldal alulról 2. bekezdés)

A bíróság hivatkozott [redacted] vezetőjének perbeli tanúvallomására, amelyben kifejtette, hogy kezdettől egyértelmű megállapodás volt a felek között, hogy amennyiben az árura 14% vámot kell fizetni, azt a megrendelő viseli, és ez a perbeli szerződés megkötésekor is változatlan szándék volt, amelyről ő maga tudott, és tájékoztatta róla [redacted] az I. r. alperes beszerzési igazgatóját is, illetve az 1. sz. szerződésmódosítás tartalmának meghatározásakor a [redacted] új gazdasági igazgatóját, [redacted] is. A bíróság megállapította, hogy felperes a folyamatban levő utólagos vámellenőrzésekről is tájékoztatást nyújtott a felek részére, és ebből, valamint a szerződésmódosítás részleteiből, „Mindezen tények és körülmények értékelése alapján megállapítható, hogy az 1. sz. szerződésmódosítás a szerződéskötés körülményei és a felek feltehető akarata, szándéka szerint is kiterjedt a módosítás aláírása előtt már leszállított perbeli termékekre is.” (5. oldal 2. bekezdés)

A bíróság megállapította azt is, hogy „A szerződő felek szándékát igazolja a 2. sz. szerződésmódosítás is” (6. oldal 2. bekezdés), amire azért került sor, mert eddigre vált bizonyossá, hogy a vámhatóság áttér a 14%-os vámrá. A bíróság megítélése szerint az, hogy a felek a termékek egységárába belefoglalták az általuk kialakított mértékben a vámköltségeket, ugyancsak igazolja, hogy „a felek szándéka mindvégig arra irányult, hogy az esetleges vámköltséget a megrendelő alperesek viselik.” (6. oldal 2. bekezdés), tehát bár a szerződésből kikerült az utólagos vámmal kapcsolatos rendelkezés, a termékek árát a 2. sz. szerződésmódosításban megerősítették a felek.

A bíróság megjegyezte, hogy fenti következtetéseit a perben meghallgatott [redacted] tanúvallomásainak értékelése alapján is alátámasztottnak látta. A bíróság rámutatott, hogy ezen értékelés során nem a szerződő fél képviselőjeként a szerződéseket aláíró [redacted] és [redacted] tanúvallomásai voltak alapvetően mérvadóak, hiszen ezen tanúk valójában vagy nem vettek részt a szerződésmódosításokban, vagy bár részt vettek benne, annak megtárgyalásában nem volt valódi szerepük. A bíróság különös jelentőséget tulajdonított [redacted] tanúvallomásának, mert alperesi oldalról a szerződési akarat szempontjából [redacted] volt a valóban kompetens személy, emellett meghallgatásakor ő volt az egyetlen tanú, aki teljes mértékben érdektelennek és befolyásmentesnek volt tekinthető, és a „meghallgatása alapján a bíróság személyes meggyőződése is az volt, hogy a tanú a felperes érdekében sem többet, sem mást nem mond el, mint amiről tényleges tudomása van” (6. oldal lap alja). A bíróság rámutatott, hogy [redacted] tanúk „jól érzékelhetően és egyébként érthetően befolyásolta az I. r. alpereshez fűződő függőségi viszonyuk, melyet [redacted] el is ismert.”, továbbá [redacted] „a per elbírálása szempontjából lényeges információval nem is rendelkeztek.” (7. oldal 1. bek.), míg [redacted] a felperes állításait se nem cáfolta, se nem erősítette meg, csak közvetve támasztotta alá. A bíróság jelentőséget tulajdonított annak a ténynek, hogy az alperesi tanúkat fenti érdekeltségükön felül a cég jogtanácsosa és ügyvédje kioktatta.

3. A II. fokú ítélet

Az alperesek fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.466/2012/4. sz. jogerős ítéletével az I. fokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Indokolásában rámutatott, hogy „Az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § alapján a rendelkezésre álló bizonyítékok (tanúvallomások,

okiratok) okszerű mérlegelése alapján helyesen állapította meg a felek szerződéskötési akaratát és megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy az alperesek kötelesek a külföldről behozott termékek után a vámhatóság által utólagosan kiszabott vám megfizetésére.” (9. oldal lap alja, 10. oldal lap teteje).

Az alperesi fellebbezésben foglaltakra tekintettel rámutatott a bíróság, hogy a tárgyi ügyben sem a Tptv. 2. §-ban foglaltak megsértése, sem a szerződés színleltége nem állapítható meg.

Utalt rá a bíróság, hogy az I. fokú bíróság részéről sor került valamennyi, a peres felek által indítványozott tanú meghallgatására, további bizonyítási indítványuk pedig a feleknek nem volt az I. fokú eljárásban. Kiemelte, hogy „az elsőfokú bíróság ítélete teljes egészében megfelel a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak, abban az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a megállapított tényállást mely bizonyítékokra alapította (...) megjelölte azokat a körülményeket, amelyeket a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, részletesen megindokolta, hogy mely bizonyítékokat miért fogadott el, másokat miért vetett el.” (10. oldal lap alja) A bíróság mindezek alapján kifejtette, hogy „Az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére nincs ok, mert az elsőfokú bíróság valamennyi bizonyítékot értékelte, ennek alapján a tényállást kellő mértékben feltárta, további bizonyítási eljárás lefolytatására nincs szükség.” (11. oldal lap teteje), és bár az alperesek fellebbezése az I. fokú bíróság ítéletének felülmérlegelésére irányult, arra a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a fellebbezésben foglaltak figyelembevételével a II. fokú bíróság nem látott lehetőséget.

4. Felülvizsgálat

Az alperesek felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria Pfv.V.21.417/2013/4. sz. felülvizsgálati ítéletével (4. sz. alatt csatolva) – az alperesi felülvizsgálati kérelemben foglaltak szerint – a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet (az eljárás tárgyát tévesen az ítélet fejlécében „vétélár megfizetése iránti”-ként jelölve megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

Döntésének indokolásában a Kúria úgy értékelte, hogy a 2008. június 20-án létrejött szállítási szerződés értelmezése körében bizonyítási eljárás lefolytatására, tanúk kihallgatására nem volt szükség, mert a szerződés vámköltségekkel kapcsolatos rendelkezése világos és félre nem érthető, annak tartalmának és helyes értelmének ezért a felek számára is egyértelműnek kellett lennie. A Kúria kiemelte, hogy [REDACTED] tanú „a szerződés tartalmának kialakításában – saját nyilatkozatából kitűnően – nem vett részt; a szerződést át sem tanulmányozta. Az általa előadottakat ezért a bíróság a szerződés értelmezése körében tévesen vette figyelembe.” (4. oldal lap alja) Kifejtette, hogy „a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem állapítható meg, hogy a felek tényleges szerződési akarata eltért volna szerződési nyilatkozatuktól, és a vámköltségek viselésének kérdésében színlelt megállapodást kötöttek volna. Ez ugyanis abból, hogy a korábbi szerződéses kapcsolatukban ebben a kérdésben eltérő gyakorlatot folytattak, önmagában nem következik.” (5. oldal 1. bek.) A Kúria megjegyezte, hogy az ellenkező bizonyítására nem alkalmas [REDACTED] nyilatkozata, hiszen ő a szerződés tartalmának meghatározásában nem vett részt, „A felperes állítását alátámasztó további bizonyíték pedig e vonatkozásban nem keletkezett.” (5. oldal 1. bek.)

A Kúria a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a 2008. június 20-i szerződés eredeti rendelkezései alapján a termékre kivetett vámot felperesnek kellett viselnie, és bár a 2008. november 13-i módosítás úgy rendelkezett, hogy az esetleges utólagos felülvizsgálat folytán felmerülő többletköltséget az alperesek térítik meg, a szerződésmódosítás azonban az aláírása napján lépett hatályba, és ebből, illetve a megszövegezéséből kitűnően az aláírást

követő szállítmányokra vonatkozott, hatálya tehát nem volt visszamenőleges, és a felperes ezzel ellentétes állításait a meghallgatott tanúk vallomásai sem támasztották alá. A Kúria mindezek alapján azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet „*tévesen, a szerződés, illetve a szerződésmódosítás helytelen értelmezésével kötelezte az alpereseket a módosított megállapodás hatályba lépését megelőző időszakban átadott áru után kiszabott vám megtérítésére.*” (5. old. alulról 3. bekezdés)

Alulírott felperes a Kúria fenti ítéletét 2014. szeptember 1. napján vettük kézhez, és azzal szemben – tekintettel arra, hogy tárgyi ügyben alulírott felperes a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítettük – az Abtv. 27. § szerint az egyedi ügyben érintett személyként az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül alkotmányjogi panasszal élünk. Az ügyben sem rendes, sem rendkívüli jogorvoslati eljárás nincs folyamatban, a panasz a Kúria felülvizsgálati határozatát érinti, perújítási eljárás indítványozására nem került sor.

II. A vitatott döntés alaptörvény-ellenessége

A tárgyi ügyben a Kúria Pfv.V.21.417/2013/4. sz. döntésének (továbbiakban: Döntés) alaptörvény-ellenességét az alapozza meg, hogy a Pp. 206. § (1) bekezdésével, 270. § (2) bekezdésével, illetve 275. § (1) bekezdésével, valamint az irányadó, egységes bírói gyakorlattal szemben a Kúria

- a Fővárosi Ítéltábla I. fokú ítéletet helybenhagyó 14.Gf.40.466/2012/4. sz. jogerős ítéletében meghatározott, a két bíróság részéről egybehangzóan megállapított tényállástól úgy tért el, hogy
- a bizonyítékok csak kivételesen elvégezhető felülmérlegelését egyrészt annak előfeltételei hiányában,
- másrészt úgy végezte, hogy felülvizsgálati határozata indokolásában ki sem tért sem arra, hogy az általa végzett felülmérlegelési tevékenység kivételesen és miért lenne indokolt,
- ezzel pedig megsértette az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében biztosított jogállamiság részét képező jogbiztonságot.

Ennek alátámasztásaként az alábbiakra kívánunk hivatkozni.

*

Magyarország Alaptörvénye B) cikk (1) bekezdése deklarálja, hogy „*Magyarország független, demokratikus jogállam.*” A jogalkotói indoklás ezzel kapcsolatosan kiemeli, hogy a jogállamiság olyan alkotmányos alapelveként került meghatározásra, amely az Alaptörvény egészét rendezőelvként hatja át.

A jogállamiság egyik alappillére a jogbiztonság.¹ Erre tekintettel nemcsak az Európai Tanács Velencei Bizottsága nevesíti kifejezetten a jogállam tartalmi elemei között 2011. március 24-i jelentésében², hanem a magyar Alkotmánybíróság gyakorlata is a kezdetektől fogva összekapcsolja a jogállamiság elvét a jogbiztonság követelményével.

- A 9/1992. (I. 30.) AB határozat szerint „*A jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság*”, tartalmát pedig a következőképpen határozza meg: „*A jogbiztonság az*

¹ TRÓCSÁNYI LÁSZLÓ – SCHANDA BALÁZS (szerk.): *Bevezetés az alkotmányjogba*. HVG-ORAC. Budapest. 2013. 73.o.

² CDL(2010)141REV2 DRAFT Report on the Rule of Law, §§ 40-63.

állam - s elsősorban a jogalkotó - kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák. (...) csak az eljárási normák betartásával működnek alkotmányosan a jogintézmények.”

- Hasonlóképpen foglalt állást az Alkotmánybíróság a 11/1992. (III. 5.) AB határozatában is, amely kiemelte, hogy „...a jogbiztonság (...) az államtól (...) azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei, és egyes szabályai is világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára (...) előre láthatóak legyenek.”
- Az Alkotmánybíróság által 56/1991. (XI.8.) AB határozatában meghatározott tétel szerint a jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy „a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket.” Ez az értelmezés az alkotmányos testület gyakorlatában a kezdetektől fogva töretlenül érvényesült.³

Mind az Alkotmánybíróság gyakorlata, mind a kapcsolódó jogirodalom egységesen foglal állást arról is, hogy a bíróági eljárás garanciális szabályai a jogállamiság, illetve a jogbiztonság elvéből fakadnak, és hogy „Megfelelő eljárási garanciák nélkül működő eljárásban a jogbiztonság szenved sérelmet”. (75/1995. (XII. 21.) AB határozat) A jogbiztonság érvényesülésének feltétele, hogy a jogalkalmazás konzisztens és kiszámítható módon működjön, a jogalkalmazói döntések végrehajthatóak legyenek, valamint a szerzett jogok és a lezárt jogviszonyok védelemben részesüljenek, a jogorvolsathoz való jogot garantálják és a méltányosságot biztosítják. A jogbiztonság elve megköveteli, hogy meglegyen a tényleges lehetőség arra, hogy a jogalanyok magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani.⁴ A jogban lefektetett általános szabályoknak a jelentősége és egyben legfőbb értéke ugyanis az, hogy mindenki számára előre láthatóvá, kiszámíthatóvá teszik a közhatalmi szervek működését, beleértve azt, hogy a közhatalom a polgárok magatartásával szemben milyen kötelező elvárásokat támaszt.⁵ A jogállamiság fogalmától tehát elválaszthatatlanok az eljárási garanciák, hiszen azok eleve a jogállamiság, illetve a jogbiztonság elvéből fakadnak.⁶

A jogalkotó ezen eljárási garanciák jogszabályi keretét a polgári perek körében a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) megalkotásával teremtette meg.

- A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a perben „A bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.”

A kiszámíthatóság és előreláthatóság, és ezáltal a jogbiztonság követelménye miatt bír garanciális jelentőséggel

- a Pp. 270. § (2) bekezdésének azon fordulata, miszerint a jogerős ítélet felülvizsgálatát a Kúriától „jogszabálysértésre hivatkozással” lehet kérni,

³ Kommentár Magyarország Alaptörvényéhez. KJK. Budapest. 2013. 19.o.

⁴ PETRÉTEI JÓZSEF: Magyarország alkotmányjoga I. Alapvetés, alkotmányos intézmények. Kodifikátor Alapítvány. Pécs. 2013. 93-94.o.

⁵ POZSÁR-SZENTMIKLÓSY ZOLTÁN – SOMODY BERNADETTE: Alkotmányos alapok. HVG-ORAC. Budapest. 2012. 32.o.

⁶ BALOGH ZSOLT – HOLLÓ ANDRÁS – KUKORELLI ISTVÁN – SÁRI JÁNOS: Az Alkotmány Magyarázata. KJK. Budapest. 2003. 48-49.o.

- illetve a Pp. 275. § (1) bekezdése, amely úgy rendelkezik, hogy „*A felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt.*”

A kapcsolódó jogirodalmi álláspont és kommentárszövegek a Pp. 275. § (1) bekezdése kapcsán nyilvánvalóvá teszik, hogy a bizonyítás felvételének tilalma magában foglalja a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalmát is.

Álláspontunk szerint vitán felül áll, hogy az Alaptörvényben deklarált jogállamiság, és ezen keresztül a jogbiztonság követelménye az egyértelműség, előreláthatóság és kiszámíthatóság jegyében nemcsak a jogalkotót kötelezi. Nemcsak a megalkotásra kerülő jogszabályi előírásoknak kell biztosítaniuk, hogy világos, egyértelmű, előrelátható és kiszámítható szabályozás jöjjön létre. Mindezek gyakorlati megvalósulásának biztosítása a jogalkalmazó feladata, és kizárólag ezáltal érhető el, hogy a természetes és jogi személyek a jogvitáik során kellő alappal számíthatnak arra, hogy a Kúria az adott ügyben a felülvizsgálati eljárás során a Pp. és a kapcsolódó bírósági gyakorlat szem előtt tartásával jár el, ezáltal érvényesítve a jogbiztonságot, illetve a szintén az Alaptörvényben alapvető jogként definiált tisztességes eljáráshoz való jogot. [XXIV. cikk (1) bek., XXVIII. cikk (1) bek.]

Mindezekből következően a jogbiztonság a kúriai felülvizsgálat vizsgálati körének terjedelme kapcsán egyszerre jelenti megvalósulását nemcsak a Pp. 206. § (1) bekezdése, 270. § (2) bekezdése és 275. § (1) bekezdése rendelkezéseinek, hanem a kapcsolódó bírói gyakorlatnak megfelelő jogalkalmazás szerinti ítélezésnek is.

A bizonyítékok felülmérlegelése tilalmának fenti törvényi garanciája alól a jogalkalmazás egy kivételt ismer. Eszerint amennyiben az eljáró bíróságok részéről a bizonyítékok értékelése által megállapított tényállás iratellenes, kirívóan okszerűtlen vagy logikai ellentmondást tartalmaz, a Kúria a felülvizsgálati ítéletben elvégezheti a bizonyítékok újraértékelését, felülbírálatát. Ebben az esetben a felülmérlegelés lehetőségét az biztosítja a Kúria számára, hogy bár az eljáró bíróságok a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint szabadon mérlegelik a rendelkezésre álló bizonyítékokat, amennyiben a mérlegelés kirívóan téves, ez megalapozhatja a Pp. 270. § (2) bekezdésében írt jogszabálysértést és a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését. **Ha azonban ilyen eljárási jogszabálysértés nem állapítható meg, a bírói gyakorlat egyértelmű iránymutatást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy felülvizsgálati szakban nincs lehetőség a bizonyítékok felülmérlegelésének, különösen úgy nem, hogy a Kúria úgy mérlegeli felül a bizonyítékokat, hogy ezen tevékenysége megengedhetőségének indokaira még csak nem is utal a határozatában.**

A Kúria kapcsolódó és egységesnek tekinthető gyakorlatát az alábbiakban kivonatszerűen ismertetjük.

- Ahogy arra a Kúria KGD2006. 38. sz. eseti döntése utal, „*A Legfelsőbb Bíróság egységes ítélezési gyakorlata alapján a tényállás tisztázása, a bizonyítékok mérlegelése és értékelése a jogerős ítéletet hozó bíróság feladatkörébe tartozik. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a tényállást csak akkor módosíthatja vagy egészítheti ki, ha az iratellenes, életszerűtlen megállapításokat tartalmaz, vagy önmagával logikai ellentmondásban áll, illetve a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül mérlegelte. Egyébként a bizonyítékok felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség.*”
- A BH1998. 401. sz. döntés indokolása szerint „*A jogerős ítélet felülvizsgálatát jogszabálysértés miatt lehet kérni (...) Ha a bíróság ítéletének megállapított tényállása iratellenes, okszerűtlen vagy logikai ellentmondást tartalmaz, a jogszabálysértés*

megállapítható. Nem állapítható meg azonban a jogszabálysértés, ha a kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja.

- A BH1996. 255. sz. ítélet kimondja: „A felülvizsgálati kérelem alapos lehet, ha a másodfokú bíróság a mérlegelése körébe vont adatok értékelésénél nyilvánvalóan helytelen következtetésre jutott.”
- Hasonlóképpen foglal állást a BH1996. 346. sz. döntés is: „A másodfokú bíróság jogerős ítélete ellen anyagi vagy eljárási jogszabálysértésre tekintettel lehet felülvizsgálatot kérni. Az eljárási jogszabálysértés esetén azonban csak akkor, ha az olyan súlyú, hogy az az érdemi döntést is befolyásolja.”
- A KGD2002. 26. sz. eseti döntésben a Kúria kifejti, hogy „A felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelése körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható, és nincs lehetőség a lefolytatott bizonyítás adatainak szembeállítására, újabb összehasonlítására sem. Vizsgálhatja azonban a Legfelsőbb Bíróság azt, hogy a mérlegelés eredményét meghatározó indokok tarthatók-e, nincs-e bennük nyilvánvalóan helytelen következtetés.”,

a fentiekből következik ugyanakkor, hogy amennyiben adott ügyben a rendelkezésre álló bizonyítékok eljáró bíróságok általi mérlegelése nem kirívóan logikátlan, okszerűtlen, életszerűtlen vagy éppen iratellenes, a Kúria a felülvizsgálati eljárás során nem jogosult ezek felülmérlegelésére, illetve új bizonyítás felvételére. Megerősíti ezt a BH1993. 584. sz. döntés elvi jelentőségű megállapítása is, miszerint „...nem állapítható meg eljárási szabálysértés, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok szabad mérlegelését támadja.”

*

A konkrét ügyben

- az I. és II. fokú bíróság egybehangzó álláspontját alappal nem lehet kirívóan okszerűtlennek tekinteni,
- ilyet a Kúria maga sem állított,
- a felülmérlegelés kivételes lehetőségére, indokoltságára még csak nem is utalt,
- mégis nem vitathatóan a bizonyítékok felülmérlegelését végezte.

A jogerős ítélet ugyanis

- nem azt állította, hogy a releváns szerződéses időszakra kiható hatálya lett volna a felek korábbi és későbbi szerződéses megállapodásának,
- hanem azt, hogy a bizonyítékok szabad mérlegelése körében tulajdonított ennek jelentőséget (miután a felek megállapodása nem volt kötelező alakisághoz kötve, ezt a tényt – döntően tehát azt, hogy az alperes, amikor félreérthetlenné vált a 14%-os vámtarifa bevezetése, azt magára vállalta – erősebbnek találta, mint az írott szerződés betűjét)
- vagyis a felek megállapodásának tartalma tekintetében a perben releváns időszakra nézve is következtetést vont le belőle,

miközben ezen bizonyítékok figyelembevételének mellőzése

- egyrészt (nem az alsóbíróságok, hanem) a Kúria részéről volt okszerűtlen,
- másrészt tartalmilag a bizonyítékok törvényellenes, egyben a jogbiztonságra, ezen keresztül a jogállamiságra is kiható felülmérlegelését jelentette.

Elvi jelentősége is van annak, hogy a Kúria tartsa magát ahhoz a szerephez, hogy konkrét ügyekben polgári perben nem III. fokú fellebbezési bírósággént jár el, hanem csak jogszabálysértő határozatok felülvizsgálatára jogosult, de elvi jelentősége van annak is, hogy miközben egyes ügyekben – még a valóban az okszerűtlenhez közelítő bírói mérlegelés esetén is – arra történik hivatkozás a Kúria részéről, hogy a bizonyítékok felülmérlegelésére a

felülvizsgálati eljárásban nincs módja, más esetekben, mint a perbeli is, jogszabályi felhatalmazás nélkül és valójában nagyon is aggályos indokolás alapján mégis a bizonyítékok felülmérlegelésére kerül részéről sor.⁷

*

Fentiekre tekintettel kérjük a t. Alkotmánybíróságtól, hogy alkotmányjogi panaszunknak helyt adni, és a Kúria Pfv.V.21.417/2013/4. sz. ítéletét megsemmisíteni szíveskedjék.

Indítványunk 5. sz. mellékleteként csatoljuk alulírott kérelmező adatkezelési nyilatkozatát, amellyel adataink nyilvános kezeléséhez, illetve az indítvány nyilvánosságra hozatalához hozzájárulunk.

Budapest, 2014. október 22.

Tisztelettel:

N.I. Consulting Kereskedelmi és Tanácsadó Kft.
képv.:

Mellékletek:

1. sz. Ügyvédi meghatalmazás
2. sz. Fővárosi Törvényszék 14.G.42385/2010/23. sz. ítélete
3. sz. Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.466/2012/4. sz. jogerős ítélete
4. sz. Kúria Pfv.V.21.417/2013/4. sz. felülvizsgálati ítélete
5. sz. Adatkezelési nyilatkozat

⁷ Az alkotmányjogi panasz alulírott előterjesztője teljesen tisztában van azzal, hogy a jelen eljárásnak a törvénynél fogva nem képezi tárgyát annak a bemutatása, hogy önmagában a támadott határozat miért és mennyiben nyilvánvalóan téves, vagy megalapozatlan. Ennek hangsúlyozása mellett is alulírott nem tekinthet el attól, hogy lábjegyzetben ne utaljon arra: a Kúria határozata nemcsak abban a tekintetben tért el a rá irányadó jogszabályoktól, hogy kizárólag a kirívóan okszerűtlen bírói mérlegelés esetén térhetett volna el a bizonyítékoknak a jogerős ítélet szerinti mérlegelésétől, hanem abban is, hogy éppen ő mérlegelte a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül az alábbiak szerint.

A Kúria sérelmes felülvizsgálati döntésének 5. oldal 4. bekezdésében az alábbiakat rögzíti:

„A szerződésmódosítás a rendelkezésre álló okiratokból kitűnően, az aláírás napján lépett hatályba. Ebből, valamint megszövegezéséből kitűnően a módosítás az aláírást követő szállítmányokra vonatkozott. Hatálya a korábban leszállított termékekre nem terjed ki, vagyis nem volt visszamenőleges.”

A Kúria ezen megállapítása a perbeli 1. sz. szerződésmódosítás teljes félreértésén alapult.

A 2008. november 13-i szerződésmódosítás vitatott pontja

- nem szállítmányok utólagosságáról,
- hanem „a vámtarifa besorolás” utólagos felülvizsgálatáról szól.

Ezen utólagos ellenőrzés a 2003. évi CXXVI. törvény 7. §-ban megfogalmazott vámjogi kategória, mely azt jelenti, hogy egy korábban vámkezelt szállítmány vámkezelését újabb eljárásban a vámhatóság felülvizsgálja.

A Kúria tehát

- egyrészt jogszabályi felhatalmazás nélkül felülmérlegelést végzett,
- másrészt ezen felülmérlegelés során – az I. és II. fokú bíróság egybehangzó és a szerződések tartalmának megfelelő helyes szerződésértelmezést felülbírálv – összekeverte a szerződésmódosítás tartalmát, mert nem az áruszállítás, hanem az utólagos felülvizsgálat volt a szerződés módosítás tárgya.

Az előterjesztő még egyszer hangsúlyozza, hogy az alkotmányjogi panasznak azonban nem ez, hanem az alkotmányosan aggályos felülmérlegelés ténye képezi az alapját a mögötte álló bírói tévedéstől függetlenül.

T.
Fővárosi Törvényszék
útján

T.
Alkotmánybíróság
részére

Budapest

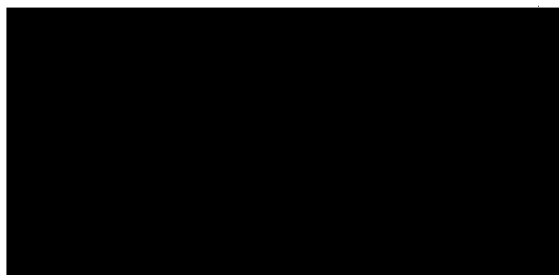
FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK GAZDASÁGI KOLLÉGIUMA		12.
FŐLAJSTROMSZÁM		
FŐLAJSTROMSZÁM:.....		
Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon		
Erkezett:	2014 OKT 22.	
PÉLDÁNY:.....	IV:.....	
MELLÉKLET:.....	KÖZTÜK:.....	
FŐLAJSTROMSZÁM:		
UTÓÍRATON:		

Alkotmányjogi panasz indítványa

32

N.I. Consulting Kereskedelmi és Tanácsadó Kft.
(1015 Budapest, Toldy F. u. 17.,
képv.: Nyitrai István ügyvezető)
Kérelmezőnek

képv.:

a Kúria mint felülvizsgálati bíróság által hozott
Pfv.V.21.417/2013/4. sz. felülvizsgálati ítélettel
szemben

Mellékletek: bent felsorolva